

FOTO MERLIN DALEMAN

Componist Remy Alexander heeft een groepje oudere deelnemers apart genomen voor meer detaillistische feedback.

REPORTAGE KINDEREN LEREN COMPONEREN

'So You Think You Can Write a Strijkkwartet?!'

Een instrument kun je overal leren spelen, maar componeren? In de cursus *So You Think You Can Write a Strijkkwartet?!* blijkt dat kinderen dat minstens even leuk vinden als spelen.

Door onze medewerker
Rahul Gandolahage

Cultureel centrum Huis73, 's-Hertogenbosch, zondagmiddag. In een klaslokaal druppelen langzaam kinderen binnen, een stuk of tien, de oudste 17, de jongste 8. Bijna allemaal dragen ze een laptop onder de arm; alleen het 8-jarige meisje draagt een schoolmap, ongeveer even lang als haar arm. Bij binnenkomst krijgt iedereen dezelfde vraag van juffrouw Anne-Maartje Lemereis: „heb je je stukje naar ons opgestuurd? Doe het anders vlug nog even!”

De 'stukjes' van de kinderen verschijnen een voor een op de opengeklapte laptops: notenbalken vol zelf gecomponeerde muziek. We zitten in les 4 van de cursus *So You Think You Can Write a Strijkkwartet?!*. „Overal kun je allerlei instrumenten leren spelen, maar nergens kun je al jong beginnen met componeren”, legt componiste en pianiste Anne-Maartje Lemereis (32) uit. „Terwijl ik al snel ontdekte dat bijna alle kinderen die ik op pianoles kreeg, dat wel heel leuk vinden.”

Zijn componist Remy Alexander (30) zijn met hun stichting In de Knop in het gat gesprongen. Met het Ragazze Quartet maakten ze deze cursus, waarin kinderen in zes lessen een stukje voor strijkkwartet leren componeren. In Amersfoort is een (grotendeels online) editie enkele weken geleden afgerond. In Den Bosch hebben de meeste leerlingen, die bijna al-

lemaal al wel wat jaren een instrument spelen, inmiddels een aardige kladversie. Later zal het Ragazze Quartet de conservatoriumstudenten coachen die de stukken van de jonge componisten gaan uitvoeren op festivals September Me in Amersfoort en November Music in Den Bosch.

'Met weinig melodie, veel doen'

Elke les begint met het luisteren naar een klassiek muziekstuk en het samen bestuderen van stukjes bladmuziek. Vorige les luisterden ze naar Philip Glass, vandaag naar het *Adagio for Strings* van Samuel Barber. „Wat valt op?”, vraagt Lemereis. Een meisje antwoordt: „Dat je met heel weinig melodie heel veel kunt doen?” Bingo. Lemereis wijst naar de bladmuziek: „Barber laat de hele tijd dezelfde melodie een keer langs alle strijkers gaan, waardoor het toch steeds anders klinkt. Zou dit ook op blaasinstrumenten kunnen?” „Nee”, slaat een jongen de spijker op zijn kop: „Daar heb je nooit genoeg adem voor.”

Als we even later de kladversies uit de computer horen komen, blijken de stijlverschillen nu al enorm. De 10-jarige Ismael Noordzij, pianist, doet monden openvallen met een Bach-imitatie. Nu is het nog voor klavecimbel en niet voor strijkkwartet, maar „dat herschrijf ik nog wel”. Tycho Polman, 14, trompettist, is begonnen met muziek zoals die in zijn hoofd klinkt: voor een combo met trompet, saxofoon, contrabas en drums. Uit zijn laptop klinkt een snelle beat met een lekker chaotische melodie erboven die - hij had de les over Barber niet nodig - door alle instrumenten een keer gespeeld wordt. De anderen klappen enthousiast. Maar, vraagt hij een beetje gespannen, „is dit wel klassiek genoeg voor strijkkwartet?” Alexanders antwoord verlost hem: „Het hoeft niet klassiek te zijn! Strijkers kunnen van alles. Al laat je ze op de grond stampen. En

die beat, misschien kun je die wel aan een van de instrumenten geven?” Tycho veert ervan op. „Oja. Aan de cello!”

Ook Marjolein Schellen, 17, trompet, heeft twijfels over haar stuk. „Het is veel te eentonig.” Ruim drie minuten klinken heel korte noten, heel ritmisch onder elkaar, maar duidelijk thematisch en goed doordacht ontwikkelend. Chloé Polman (15), speelt cello en piano en is de grote zus van Tycho, kijkt Marjolein aan het einde verbluft aan. „Misschien vind jij het eentonig omdat je er zelf uren aan werkt, maar ik vind dat helemaal niet.” De rest valt enthousiast bij.

Waarom?

Maar waarom componeren als je al een instrument leert spelen? „Omdat ik nu al anders naar muziek luister”, zegt Chloé. „Bij alles wat ik moet leren spelen zit ik me ineens af te vragen hoe de componist dat opgebouwd heeft. Ik hoef het niet mooi te vinden, maar je wilt toch op z'n minst horen dat de componist er een idee bij had. Dat idee probeer ik er nu uit te halen.”

Met de tips van vandaag gaan de leerlingen nu de zomervakantie in om verder te componeren. In september komt het studentenstrijkkwartet bij de les zitten om de resultaten door te spelen. Ook dat van Lize Bastiaens, het 8-jarige meisje. Na de les laat ze nog even trots haar schoolmap zien. Het blijkt een map met haar vioollesliedjes. Op het laatste vel staat een handgeschreven melodie die ze zelf op haar viool heeft uitgedokterd. Heeft haar liedje ook een naam? Stellig knikkend wijst ze naar de linkerbovenhoek. Daar staat met grote gekleurde potloodletters: „Yesday.”

De Amersfoortse strijkkwartetten

klinken 26/9 op September Me. De Bossche 10/11 op November Music. Inl: indeknop.com